

Sankranti 2008.

Božanski govor koji je Bhagavān Sri Sathya Sai Baba održao 15. siječnja 2008. godine povodom blagdana *sankranti* u Kulwant dvorani Prasanthi Nilayama

Poštuj majku i oca kao Boga

*Vladar Nala koji je vladao golemim kraljevstvom nije sa sobom mogao ništa ponijeti kad je odlazio s ovoga svijeta.
Je li kralj Mandhata koji je krasio kṛtayugu odnio išta sa sobom kad je napuštao Zemlju?
Čak ni Gospoda Rāme, koji je sagradio most preko oceana, nema više na Zemlji.
Mnogi su kraljevi vladali Zemljom,
ali ni jedan nije ponio ni šačicu prašine sa sobom.
O, vi plemeniti! Mislite li da možete na glavi prenijeti kraljevstvo
i sva bogatstva svijeta kad ga napuštate?*

(teluški stihovi)

Čovjek nije ništa donio na svijet kad se rodio. Imetak, bogatstvo, bankovne knjižice – sve se to stječe za vrijeme životnog putovanja od rođenja do smrti. No kad odlazi sa svijeta, ne može to ponijeti sa sobom. Zašto bi se onda brinuo kad ih izgubi između rođenja i smrti?

Niste rođeni da ronite suze. Zato i ovaj svijet morate napustiti sretni. Zašto biste se brinuli zbog prolaznih stvari kao što su bogatstvo i imetak koji su fizičke prirode, brzo prolaze i nisu trajni? Takvo ponašanje nije dostojno ljudskog bića. Sve su to darovi od Boga. Uvijek imajte na umu četiri koncepta: individualnost - *vyasti*, društvo - *samasti*, kreaciju - *šristi* i Boga - *paramesti*. Kreacija je izronila iz Boga, iz kreacije je nastalo društvo i pojedinac. Bez pojedinca nema društva. Sve su to Božji darovi u svojoj krajnosti. No trudi li se čovjek uopće da prolije koju suzu zbog Boga? Ne, on se brine zbog prolaznih oblaka koji nisu trajni. To nije prava priroda ljudskog bića.

Sigurno ste primijetili da gusti oblaci koji se skupljaju na nebu, skrivaju Sunce i Mjesec. To bi vas trebalo zabrinjavati. Samo počekajte malo, tamni će se oblaci odmaknuti, a Sunce i Mjesec će opet zasjati. Potrebno je samo malo strpljenja.

*Izdržljivost je prava ljepota ove svete zemlje Bhārate.
Od svih obreda, prianjanje uz istinu najveća je pokora.
Osjećaj pun nektara u ovoj zemlji je osjećaj ljubavi prema vlastitoj majci.
Karakter se cijeni više i od sāmog života.
Ljudi su zaboravili osnovne principe ove velike kulture
i oponašaju Zapadnu kulturu.
Jao! Indijci nisu svjesni veličine svoga kulturnog*

naslijeđa, kao što ni slon nije svjestan svoje snage.

(teluški stihovi)

Snaga koju čovjek posjeduje nemjerljiva je. Ljudsko biće je najmoćnije. To je razlog zašto se čak i Bog utjelovljuje u ljudskom liku. Kaže se: *Bog ima ljudski lik - daivam manuša rūpena*. Ljudsko biće je kruna Božje kreacije, a Bog je vrhovno biće. Svetogrđe je zaboraviti takvoga sveprisutnog, sveznajućeg i svemogućeg Boga. Možda se bavite raznim zadaćama. Ali nikad ne smijete zaboraviti Boga koji je vječan i ne mijenja se. Takva treba biti i vaša priroda. Vaša istinska priroda treba uvijek ostati ista.

Glavni uzrok svih briga s kojima se suočavate jest taj što zaboravljate Boga i vežete se uz prolazne, svjetovne stvari. Sreću ili tugu stvarate sami. Bog je uvijek pun blaženstva. On vam uvijek donosi samo sreću, radost i blaženstvo. No zbog svoga neznanja, vi krivo tumačite Božje darove kao teškoće i zbog njih ste tužni. Vaši vlastiti osjećaji su odgovorni što patite. Zato promijenite svoje osjećaje, njegujte pozitivne stavove pa nikad nećete doživjeti bol i patnju.

Danas ste svi došli ovamo odjeveni u bijele košulje i crne jakne¹. Naš Anil Kumar je mislio, kad naši mladići nose crne jakne, zašto ne bih i ja? I on je obukao crnu jaknu i prisustvovao svečanostima. To je oponašanje. Zapravo, cijeli svijet je pun oponašanja, što nije dobar znak. To vam može pružiti samo prolazno zadovoljstvo.

U prošlosti je bilo kraljeva i vladara koji su vladali svijetom, ali svi su oni napustili svijet praznih ruku. Nisu mogli uzeti ni vlat trave sa sobom. Bez sumnje, tako dugo dok živite u ovom svijetu, možete uživati u dobrim stvarima. Kasnije prestajete imati veze s njima. Sve svjetovne odnose sami stvarate. Ne smijete održavati takve površne odnose. Tako dugo dok živite, budite sretni i uživajte u životu. Ali vaša radost ne smije sličiti veselju koje osjećate kad jedete sladoled koji se brzo topi. Prava radost mora izvirati iz vašeg srca. To je pravo blaženstvo. Takvo blaženstvo morate neprestano doživljavati.

Ovo tijelo je sastavljeno od pet elemenata i mora propasti. Mi kao ljudska bića sretni smo kad se rodi dijete, a tužni smo kad umre netko tko nam je drag. Nikad ne treba tugovati. Možda ćete se susresti s brojnim tugama i teškoćama. Ali suočite se s njima hrabro, imajte vjere u Boga. Razmišljajte ovako: "Ja sam dio Boga, zato se neću žalostiti ni prolijevati suze." Gospod Kṛṣṇa je objavio u *Bhagavadgīti*:

*Zaista je bolje znanje nego mehanička vježba.
Još bolja je meditacija. Ali od meditacije je bolje
odreći se želje za plodovima djelovanja.
Jer nakon toga slijedi trenutni mir.*

¹ Davni je običaj da na Dan sportova mladići koji voze motore nose crne jakne pa su tako odjeveni došli na primanje nagrada; motori koje oni voze na Danu sportova pripadaju tvorničaru koji ih na taj način reklamira.

Tako dugo dok netko želi plodove svojih djelovanja, neće uživati mir uma. Uzmite slučaj čovjeka. Prije vjenčanja bio je jedan i samo jedan. Nakon vjenčanja postao je dva. Nakon godine dana bračni par dobiva dijete. Na početku čovjek ima samo dvije noge, a nakon vjenčanja dobiva četiri noge. Kad se dijete rodi, broj njegovih nogu umnoži se i on ima šest nogu. I tako, kako obitelj raste, raste i broj nogu i svi će oni završiti tužno. To nije Božje djelo, već rezultat čovjekove mentalne slabosti.

Sudjelovali ste na godišnjim sportskim susretima i izveli razne točke programa. Veselili ste se tome. Zadovoljstvo ili bol, sve je to rezultat vaših djela. Ništa na ovom svijetu nije trajno, sve je prolazno. Ni zbog čega se ne trebate veseliti niti biti očajni. Tko god se rodi danas, kad-tad mora umrijeti. Nitko sigurno ne zna što će se dogoditi sljedećeg trenutka.

Vi ste utjelovljenja božanskosti, Božji princip u vama je vječan. On živi danas, sutra, preksutra. Stoga se odnosite prema prošlosti, sadašnjosti i budućnosti kao da su one jedno premda su vaša iskustva u tri faze vremena različita. Nemojte pridavati mnogo pažnje tim iskustvima. Prošlost je prošlost, ona se neće vratiti. U budućnost niste sigurni. Sadašnjost je jedina stvarnost za koju se trebate brinuti. To nije obična sadašnjost, već sveprisutnost jer u njoj je sadržana prošlost kao i budućnost.

Dragi studenti!

Sva vaša iskustva u ovom promjenljivom svijetu samo su trenutna i nestvarna, poput prolaznih oblaka. Nije potrebno da se za njih previše brinete. Samo idite naprijed. Nastavite svoje životno putovanje s nepokolebljivom vjerom u Boga. Zašto biste se osvrtni natrag i duboko razmišljali o prošlosti? Neki se ljudi brinu za svašta, ne samo za svoje obrazovanje, nego i za život uopće. Brinu se i za neke pojedince kojih više nema među živima. Tko god se rodi, mora napustiti ovaj svijet, prije ili kasnije. Bog je jedini uvijek prisutan – u prošlosti, sadašnjosti i u budućnosti jer je sveprisutan. On može uzeti različite oblike i imena u raznim vremenskim razdobljima, kako bi zadovoljio nade i maštu Svojih poklonika. Uklonite svoje maštarije i vidjet ćete Boga kao jedan božanski princip u svim vremenima.

Prije nekoliko dana ljudi su po cijelom svijetu slavili Novu godinu. Odakle potječe ta Nova godina? Nije se iznenada spustila s neba. Nema ništa "novoga" bez "staroga". Staro se transformira u novo, a novo nakon nekog vremena postaje staro. Tako su staro i novo poput nekog predmeta i njegova odraza. Zato nemojte pridavati previše pažnje tim varijacijama u vremenu. Neprestano kontemplirajte o bezvremenskom principu koji je Bog. No ako vas uopće brinu neke tuge i teškoće koje vas zaokupljaju, držite ih po strani.

Neki su studenti zabrinuti zbog svojih ispita, što je posve nepotrebno. Suočite se hrabro s ispitima, pišite odgovore puni povjerenja u svoje pripreme. Bog će se pobrinuti za ostalo. Željene rezultate donijet će vam hrabrost i povjerenje. Hrabrost se izražava i riječju snaga - *pušti*.

Šest loših osobina dio su svake ljudske psihe. To su želja - *kāma*, ljutnja - *krodha*, pohlepa - *lobha*, zabluda - *moha*, ponos - *mada*, i ljubomora – *mātsarya*. Iste se osobine reflektiraju i u vanjskom svijetu. Stoga se pobrinite da vaša nutarnja svijest bude čista. Tada možete pobijediti na svim područjima vanjskoga svijeta.

Utjelovljenja ljubavi, dragi studenti!

Vi stječete akademske naslove u nekoliko znanstvenih grana. Ali od kakve su vam oni koristi?

*Moderno obrazovanje dovodi vas samo do rasprava,
a ne do pune mudrosti. Kakve svrhe ima stjecati obrazovanje
koje vas ne može dovesti do besmrtnosti?
Steknite ono znanje koje će vas učiniti besmrtnima.*

teluški stihovi

Kakve svrhe imaju svi ti naslovi ako ne spoznate vlastitu prirodu? Obrazovanje koje mi dajemo moralo bi napokon donijeti više dobrobiti svijetu. Trebate stjecati tu vrstu obrazovanja. Podijelite svoje znanje s drugima. Samo će se tada vaši vidici proširiti i bit će ispunjena sâma svrha vaše čovječnosti. Pojedinač je samo jedan, a kad mu se pridruži drugi, to je onda društvo.

Njegujte moć svojih osjetila na taj način da ih kontrolirate. Samo kontrolom nad osjetilima ljudsko se biće može nazvati čovjekom. Na žalost, danas nigdje nema te kontrole. Osjetilima se dopušta da slobodno lutaju izvanjskim svijetom.

Osjetila je Bog stvorio da bi ih ljudi ispravno koristili provodeći strogu kontrolu nad njima, a ne zato da čovjek nekontrolirano uživa. Međutim ptice, insekti i životinje čine upravo to. Čak i mravi uzgajaju obiteljske zajednice i uzdržavaju ih. Ne morate slijediti njihov primjer. Vi ste ipak ljudsko biće.

Onaj tko vas je stvorio pobrinut će se i za vaše uzdržavanje, ne morate se brinuti za svoju hranu i druge potrebe. U inozemstvu možete zaraditi pet tisuća dolara na mjesec. To je mnogo novca kad se pretvori u indijske rupije. No usporedite troškove života u Indiji s troškovima u inozemstvu. Pet tisuća dolara koje zaradite u stranim zemljama vrijedi isto koliko i pet stotina rupija u Indiji. Ta velika svota novca je dovoljna za život ovdje. Mnogi ljudi odlaze u inozemstvo s velikim nadama. Ali što to ima u inozemstvu?² Širina leži u vašem srcu. Ne morate odlaziti zbog nje u inozemstvo. Njegujte širinu uma. Ostanite ovdje. Brinite se za svoje roditelje, ženu i djecu. Upoznajte svoju djecu s indijskom kulturom i duhovnosti. To je znak prave obrazovanosti. Znači li da ste obrazovani ako znate čitati i pisati? Možete li sve one koji čitaju i pišu nazvati obrazovanim ljudima? Ne, nikako ne! Ako u znanju nema razlučivanja te ako ono ne služi društvu – može li se ono nazvati obrazovanjem? Obrazovanje koje ne njeguje razlučivanje posve je uzaludno. Prava obrazovanost izvire iznutra – to je *educare*, odgoj. Ono što učitelji poučavaju samo je sadržaj knjiga. Prava obrazovanost nije dostupna u knjigama.

Stoga, dragi studenti, ne gubite vrijeme čitanjem knjiga i stjecanjem samo knjiškog znanja. Vi čitate cijele noći, umjesto da spavate. Zato vam je zdravlje narušeno. Čitajte samo one knjige koje su vam potrebne za studij, ne čitajte sve koještarije na koje naiđete po bazarima. Ljudi čitaju knjige, filmske časopise i novine koje im ni na koji način ne koriste. Kad otvorite novine, one su pune oglasa i slika iz filmova. Iz njih nemate što naučiti. Slijedite svoju savjest koja vas vodi. Ako tako radite, dostojni ste zvati se ljudskim bićem. Ne postajete ljudsko biće samo zato jer imate udove, kao što su ruke,

² igra riječi – abroad – inozemstvo; broadness - širina

noge, oči, uši i nos. To imaju i maleni insekti. Možete li se zato izjednačiti s njima? Sigurno ne! Vi morate živjeti kao pravo ljudsko biće i biti primjer drugima. Morate biti primjer istinske kulture.

Neznatna je razlika između kaste i kulture. Vi pripadate kasti čovječanstva. Jer postoji samo jedna kasta – kasta čovječanstva. To vam je urođeni dar od roditelja. S druge strane, kultura je nešto što usvajate u životu. Ona vas uči što učiniti i kako. Nitko ne može promijeniti vašu kastu koja je čovječanstvo. Kultura se temelji na vašoj urođenoj kasti pa je možete slijediti. Druga važna stvar koju treba primijetiti u tom kontekstu je da su i kasta i kultura u kojima nema razlučivanja ne samo beskorisne nego i štetne. Vaše znanje i izoštrjeni intelekt nisu tako važni. Najvažnija je moć razlučivanja. Morate biti sposobni odabrati ono što je korisno i što vam je potrebno. Kad ste u mraku, morate upaliti svjetlo. Ako u sobi već ima svjetla, nije ga potrebno upaliti.

Dragi studenti!

Vi ne trebate njegovati znanje ili energiju, nego moć razlučivanja. Na bilo što naidete, najprije se zapitajte: "Je li to dobro ili loše? Koristi li mi ili ne?" Prije nego što poduzmete bilo koji posao, razmislite oprezno, je li vrijedan ili ne. Budući da ste ljudsko biće, njegujte osobinu čovječnosti. Nemojte nikako uzrokovati bol svojim roditeljima koji su odgovorni za vaše rođenje. *Vede* naglašavaju kako je potrebno poštovati roditelje pa objavljuju: Poštuj svoju majku i oca kao Boga – *mātr̥devobhava pitr̥devobhava*. No danas se djeca ne brinu za svoje roditelje. Oni centrom svoga života smatraju ženu, "površnu lutku" i slijede njezine zapovijedi, ne obazirući se na roditelje koji su im dali život, hranili ih i njegovali kroz mnoge teškoće na koje su nailazili. Možete voljeti svoju ženu, nema ništa loše u tome, ali slušajte i svoje roditelje. Oni zaslužuju vašu najvišu pažnju. Svi drugi dolaze poslije roditelja. Prije svega volite majku i slijedite ono što ona kaže. Samo kad nju usrećite, i vi ćete biti sretni. Ako ona plače zbog bilo čega, vi ćete morati trpjeti cijelog života.

Samo je mali broj ljudi danas koji su prepoznali vrijednost majčine ljubavi. Ako majka pokuša nešto reći, oni je ušutkaju riječima: "Zaveži! Ti me ne možeš savjetovati. Ja sam akademski obrazovan, imam mnogo titula, zar ja ne znam te stvari?"

Vi ste možda postigli naslove na akademskom polju. Ali jeste li stekli i jedan stupanj iz općeg znanja koje bi vam koristilo da živite uravnoteženo? Samo vas roditelji mogu tome naučiti. Čovjek mora služiti svoga oca i majku i usrećiti ih, bez obzira na svoje akademske naslove. Jedino tada može živjeti sretno i mirno. To su stvari koje treba naučiti i pažljivo ih slijediti u životu.

Dragi studenti!

Nemojte podcjenjivati važnost pjevanja u slavu Božjeg imena.

Hari bhajana bina sukha śānti nahi... Sudjelujte u pjevanju *bhajana* što će vam donijeti mnogo mira i blaženstva. *Bhajani* su grupna aktivnost kad se skupi određeni broj ljudi – *samāṣṭi* da pjevaju u slavu Božju. U tom pjevanju je važno sljedeće: svi trebaju pjevati. Jedan pjevač vodi, a drugi ga slijede. Ako nemate povjerenja u svoj glas, barem u srcu ponavljajte Božje ime.

Danas nažalost ljudi nemaju vremena niti za to. Možete zaboraviti bilo što drugo u vašem svakodnevnom životu. Ali nikad ne biste smjeli zaboraviti prizivanje Božjeg imena – *nāmasmaraṇa* i *nāmasankīrtana*. Božje ime je vječno, zato n prestano kontemplirajte o Njemu.

Izvornik: <http://www.sathyasai.org/discour/2008/d080115.html>

S engleskog prevela: Stanka Hrabač